

پاسخ به نامه سازمان امور مالیاتی در خصوص "فعالیت‌های

بخش کشاورزی و استمرار معافیت مالیاتی موضوع ماده ۸۱"

پاسخ به نامه سازمان امور مالیاتی در خصوص "فعالیت‌های بخش کشاورزی و استمرار معافیت مالیاتی موضوع ماده ۸۱" شماره: ۸۰/۲۶۱۲ تاریخ: ۱۳۸۱/۳/۲۱ بطور کلی کشاورزی فعالیت است که در جریان آن گیاهان یا حیوانات اهلی با هدف تولید اقتصادی پرورش داده می‌شوند. بخش کشاورزی در ایران شامل چهار زیر گروه زراعت، شیلات و ماهیگیری، دام و طیور، جنگلها و مراتع (منابع طبیعی) می‌باشد. الف- زیر بخش زراعت شامل دو دسته فعالیت: تولید محصولات زراعی (سالانه) و محصولات باغی (دایمی) می‌باشد. منظور از زراعت، کشت و کار محصولات سالانه از زمین مزروعی، کشتگاه سرپوشیده مابین درختان باغ با هدف بهره‌برداری اقتصادی است. کشت و کار سبزی و گل از نوع محصولات سالانه حتی در زیر پوشش مثل پلاستیک نیز زراعت محسوب می‌شود، ولی پرورش گیاهان در داخل گلدان، جعبه و امثال آن در این فعالیت منظور نمی‌گردد. محصولات زراعی شامل گروه‌های غلات (گندم، برنج، جو، ذرت دانه‌ای) حبوبات (نخود، لوبیا، عدس و ... محصولات صنعتی (پنبه، توتون و تنباکو، چغندر قند و ...) سبزیجات (سیب‌زمینی، پیاز، گوجه فرنگی و ...) محصولات جالیزی (خریزه، هندوانه، خیار و ...) و گروه نباتات علوفه‌ای (یونجه، سایر نباتات علوفه‌ای) می‌باشد. منظور از باغبانی یا باغدار، کشت و کار محصولات دایمی در فضای باز یا کشتگاه سرپوشیده با هدف بهره‌برداری اقتصادی است. احداث و نگهداری باغ میوه، باغ گل محمدی و خزانه این گونه محصولات در زمین و نیز زیر پوشش مانند پلاستیک، فعالیت باغداری محسوب می‌شود ولی پرورش این نوع گیاهان در داخل گلدان و امثال آن در این فعالیت منظور نمی‌شود. محصولات دایمی یا باغی شامل میوه‌های دانه‌دار، میوه‌های هسته‌دار، میوه‌های دانه ریز، میوه‌های خشک، میوه‌های سردسیری، نیمه گرمسیری و گرمسیری است. ب- زیر بخش دام و طیور: این زیر مجموعه فعالیت‌های مرتبط با پرورش دام و طیور، زنبور عسل و پرورش کرم ابریشم را در بر می‌گیرد. منظور از پرورش دام نگهداری انواع نشخوارکنندگان و پستانداران با هدف بهره‌برداری اقتصادی است. نگهداری انواع دام برای استفاده از تولیدات آنها یا سواری و بارکشی، فعالیت پرورش دام محسوب می‌شود ولی نگهداری حیوانات به منظور سرگرمی و تفنن در این فعالیت منظور نمی‌شود. پرورش طیور نیز شامل نگهداری انواع ماهیان و سایر پرندگان با هدف بهره‌برداری اقتصادی است. مانند پرورش مرغ، اردک، غاز، بوقلمون، بلدرچین، تولید جوجه به وسیله ماشین جوجه‌کشی نیز جزو این فعالیت منظور می‌شود و منظور از پرورش زنبور عسل با هدف تولید عسل، ملکه یا هر نوع بهره‌برداری اقتصادی دیگر است، پرورش کرم ابریشم نیز شامل نگهداری کرم ابریشم با هدف تولید پنبه یا هر نوع بهره‌برداری اقتصادی دیگر است. ج- زیر بخش شیلات: منظور از شیلات، فعالیت‌هایی است که برای تولید انواع حیوانات آبی و محصولات دریایی با هدف بهره‌برداری اقتصادی انجام می‌شود. این فعالیتها به طور کلی شامل صید در اقیانوس، آبهای ساحلی یا داخلی و نیز پرورش ماهی، صدف و میگو و نظایر آن است. جمع‌آوری محصولات دریایی از قبیل مروارید طبیعی، انواع اسفنجها، مرجانها و جلبکها نیز تحت این عنوان منظور می‌شود. د- زیر بخش جنگلها و مراتع: این زیر بخش امور مربوط به جنگلها (جنگلداری) و مراتع با چراگاهها را در بر می‌گیرد. بدین ترتیب جنگلداری فعالیت است که در آن نگهداری، پرورش و قطع درختان جنگلی به منظور تولید چوب یا هر نوع بهره‌برداری اقتصادی دیگر انجام می‌شود. ایجاد خزانه و نهالستان به این نوع درختان و جمع‌آوری محصولات یا از هر نوع بهره‌برداری اقتصادی دیگر نیز تحت این عنوان قرار می‌گیرد. مطالعات صورت گرفته در معاونت امور اقتصادی نشان می‌دهد که براساس قانون مالیاتهای قبلی بخش کوچکی از کشاورزی قادر به پرداخت مالیات می‌باشد، معهدا به دلیل مشکلات متعددی که در اخذ مالیات در این بخش وجود دارد گرفتن مالیات از این بخش توصیه نمی‌گردد. ۱. زراعت، براساس قانون مالیاتهای قبلی، این بخش قادر بوده است که در سال ۱۳۷۶ در حدود ۴۰۰ میلیارد تومان مالیات دهی داشته باشد که مسلماً براساس قانون جدید این مبلغ شدیداً کاهش خواهد یافت. معهدا به دلایل ذیل اخذ مالیات از این بخش توصیه نمی‌گردد: x اغلب شاغلان بخش زراعت را گروه‌های فقیر و کم درآمد جامعه تشکیل

می‌دهند . x به دلیل نداشتن دفاتر حسابداری و همچنین پراکندگی شدید کشاورزان ، اخذ مالیات بسیار مشکل خواهد بود . x بخشی از تولیدات توسط خود کشاورزان مصرف می‌شود که تفکیک آن از قسمت فروش رفته بسیار مشکل خواهد بود . x اخذ مالیات موجب ایجاد انگیزه برای کوچک شدن قطعات زمین‌های زراعی خواهد گردید که این امر منجر به عدم استفاده از تکنولوژی و ماشین‌آلات و نهایتاً کاهش درآمد کشاورزی و عدم استفاده بهینه از منابع موجود در بخش زراعت خواهد شد . 2. میزان تولید و ارزش افزوده شیلات نشان می‌دهد که این زیر بخش سهم اندکی از ارزش افزوده کشاورزی را دارا می‌باشد و اغلب فعالیتها در این زیر بخش با حمایت دولتی انجام می‌شود و سهم بخش خصوصی در این زمینه بسیار ناچیز است . لذا اخذ مالیات از این زیر بخش میزان اندک سرمایه‌گذاری خصوصی صورت گرفته را نیز کاهش خواهد داد . همچنین اخذ مالیات از صیادان محلی که از نظر درآمدی در سطح پایین قرار دارند نیز توصیه نمی‌گردد . در زمینه جنگلداری نیز ابتدا می‌باید تکلیف عوارض و بهره مالکانه دریافتی توسط سازمان جنگلها و مراتع در هنگام صدور مجوز مشخص گردد ، چون این عوارض خود نوعی مالیات تلقی می‌گردد . یکی از راه حلها می‌تواند افزایش بهره مالکانه و عوارض و واریز آن به خزانه کشور باشد . 3. دامپروری: این زیر بخش را می‌توان به دو قسمت سنتی و صنعتی تقسیم نمود . قسمت سنتی آن که دارای ارزش افزوده کمی می‌باشد و اغلب فعالان این قسمت را طبقات پایین درآمدی در مناطق روستایی و شهرهای کوچک تشکیل می‌دهند . اخذ مالیات در این قسمت با گسترش عدالت اجتماعی در تناقص خواهد بود ، چون افراد مذکور توانایی پرداخت مالیات را نخواهند داشت . ضمن این که انجام این کار به علت گستردگی این فعالیت عملاً امکانپذیر نخواهد بود . اما از قسمت صنعتی ، به دلیل ارزش افزوده بالا و تمرکز آن می‌توان مالیات اخذ نمود گرچه ممکن است به علت بازدهی بالای بخش خدمات در کشور در اثر اخذ مالیات از این قسمت انگیزه‌های سرمایه‌گذاری در این بخش نیر کاهش یابد . بطور کلی چنانچه هدف حمایت از تولید می‌باشد ، با توجه به این که بخش کشاورزی نسبت به دیگر بخشها از حمایت دولتی کمتری برخوردار می‌باشد ، لذا اخذ مالیات از این بخش منطقی به نظر نمی‌رسد . بررسی فعالیتها در بخش کشاورزی نشان می‌دهد که شرایط لازم برای اخذ مالیات در زمینه زیر بخشهای آن در حال حاضر فراهم نشده است . سعید شیرکوند- معاون امور اقتصادی